

Ahdinsammal

Bäcknäbbmossa

Rhynchostegium riparioides (*Platyhypnidium riparioides*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Ahdinsammal on isokokoinen ja roteva tummanvihreinä tuppaina kasvava lehtisammal. Ahdinsammalen epäsäännöllisen harvahaaraiset versot voivat kasvaa jopa 30 cm pitkiksi. Jäykät lehdet ovat pyöreän suikeat ja reunoiltaan selvästi terävähampaiset.

Elinympäristö ja levinneisyys

Ahdinsammal kasvaa yleensä koskissa, joissa ja puroissa veden alla tai vesirajassa yleensä emäksisiin kiviin tai puunjuuriin kiinnittyneenä. Joskus sammal kasvaa myös upoksissa ravinteikkaissa mutta kirkasvetisissä järvissä ja jopa vähäsuolaisessa murtovedessä. Sitä esiintyy Ahvenanmaalta Lappiin asti.

Nykytila ja uhkatekijät

Monet ahdinsammalen kasvupaikoista ovat hävinneet purojen perkaamisen, vesien rehevöitymisen ja vesirakentamisen seurauksena. Ne uhkaavat lajia edelleen. Puolet sammalen tunnetuista nykyesiintymistä on suojelualueilla.

Hoitosuosituks

Ahdinsammalen kasvupaikat tulisi rajata kokonaan ojitusten ja muiden vesitaloutteen vaikuttavien toimien ulkopuolelle. Kasvupaikat tulisi säilyttää rakentamattomina ja esiintymäpurojen, pienten jokien ja norojen rannat tulisi jättää luonnontilaisiksi, metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Osa ahdinsammalen kasvupaikoista on vesilain mukaisia pienvesiä, joiden luonnontilaa ei saa vaarantaa. Osa liittyy metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin (purojen ja lampien välittömät lähiympäristöt), joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Vesitalouden ennallistaminen luonnontilaltaan muuttuneilla puro- ja koskiosuuksilla saattaisi edistää lajin kannan kehitystä.

Lähteet

- Koponen, T. 2000. Lehtisammalten määräysopas. Neljäs uusittu painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen laitos. Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 175. 120 s.
- Koponen, T., Karttunen, K. & Piippo, S. (toim.). 1995. Suomen vesisammalkasvio. Finnish Bryological Society, Helsinki. Bryobrothera vol. 3. 86 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kempainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa III Suomen uhanalaiset kasvit. Komiteanmietintö 1985:43, Ympäristöministeriö. 431 s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 560. 312 s.

Kuva: Esa Ervasti